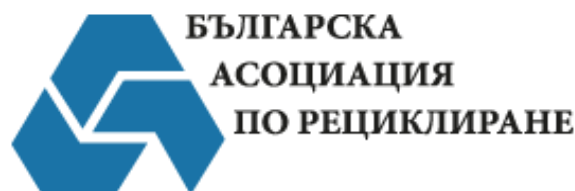

МЕДИА МОНИТОРИНГ

14 АПРИЛ 2022 г.

Член на:

Източник: МОСВ

Заглавие: 341 проекта са одобрени за финансиране в кампанията „Чиста околна среда 2022“

Линк: <https://www.moew.government.bg/bg/341-proekta-sa-odobreni-za-finansirane-v-kampaniyata-chista-okolna-sreda-2022/>

Текст: В тазгодишния конкурс за най-оригинален и екологично познавателен проект в рамките на традиционната Национална кампания „Чиста околна среда“ са одобрени за финансиране общо 341 проектни предложения. От тях 135 са на общини и кметства, 103 – на детски градини, и 103 – на училища и центрове за подкрепа на личностното развитие, на територията на цялата страна.

Средствата за реализацията на одобрените проекти в размер на 3,5 млн. лева се предоставят от МОСВ чрез Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС). Проектите на общини и кметства се финансират с до 15 000 лева, а тези на училища и детски градини – с до 7500 лева.

Кампанията на МОСВ „Чиста околна среда“, която се реализира успешно вече 19 години, има широка обществена популярност и е утвърдена като ефективен механизъм да се активират и подпомогнат финансово общините, училищата и детските градини за дейности като почистване, залесяване, озеленяване, изграждане или възстановяване на детски площадки, междублокови пространства и др.

Тази година преобладават проектите за облагородяване на места за отдих и почивка, поставяне на спортни съоръжения на открито, както и "зелени класни стаи" и "зелени занимални". „Последните са най-важни, защото имат пряко въздействие върху най-малките – децата и младежите, а именно те са бъдещето, включително по отношение на темите за опазването на околната среда“ – написа във Фейсбук министър Борислав Сандов, оценявайки позитивния ефект от провеждането на кампанията.

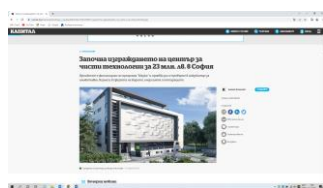
Проектните предложения тази година са изключително голям брой – кандидатствали са общо 1740 проекта, което показва, че има реална необходимост от подпомагане на инициативите за облагородяване на жизнената среда и екологично образование. „Затова обмисляме през следващата година да завишим значително финансирането за тази програма и тя като минимум да се удвои“, сподели министър Сандов.

Източник: Капитал

Заглавие: Започна изграждането на център за чисти технологии за 23 млн. лв. в София

Проектът е финансиран по програма "Наука" и трябва да се превърне в инкубатор за иновативни бизнеси в сферата на водите, енергията и отпадъците

Линк:https://www.capital.bg/biznes/tehnologii_i_nauka/2022/04/13/4335607_zapoch_na_izgrajdaneto_na_centur_za_chisti_tehnologii/

Текст: Центърът за компетентност "Clean & Circle" започна изграждането на своята високотехнологична сграда в София, която трябва да създаде ефективна инфраструктура и научноизследователски капацитет, които да стимулират научното развитие на страната в сферата на водите, енергията и управление на отпадъците и тяхното внедряване в кръговата икономика. Проектът е финансиран с 23 млн. лв. програма "Наука и образование за интелигентен растеж", от които 3.5 млн. лв. са национално финансиране и в него си партнират Софийския университет "Св. Климент Охридски" и "Софийска вода". Самата сграда ще е разположена в кампуса на университета в кв. "Лозенец", в съседство с физическия, химическия и математическия факултет. Тя трябва да е готова през втората половина на 2023 г.

Високотехнологичният център ще е сграда от изцяло нов тип за страната, като всяка една част от него е предвидена да служи за научни цели. Покривът например ще е покрит със соларни панели и ще съдейства за изследването на умните сгради и оптимизирането на тяхната енергийна ефективност. Разделители на водите ще се използват за изследване за най-ефективно пречистване и рециклиране на водите в сградата и експлоатация на ВиК мрежите. На този етап около 75% от средствата по проекта са предвидени за самата сграда и апаратурата, която вече е закупена, макар че разходите по сградата се очаква да се увеличат предвид икономическата и глобалната политическа ситуация.

В момента екипът на проекта обновява и адаптира и бизнес плана на ЦК "Clean & Circle", така че да бъде напаснат и с целите, заложи в с одобрения окончателно преди броени дни План за възстановяване на България. Бизнес планът се очаква да е окончателно готов до края на ноември 2023 г., обясни проф. д-р Топалова, координатор на проекта.

Директно към пазара

Основната задача на ЦК "Clean & Circle" не е да бъде просто теоретичен център, а да изготвя проекти, които да намират място на пазара по възможно най-бързия и технологично издържан начин. Вече са изградили официални партньорства с институтите по микробиология, органична химия и физикохимия към БАН, Университета по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ), Фондация "Клийнтех България", Енергийна агенция Пловдив, както и с университета в Модена и др. "Идеята е партньорите да дават задания, които да бъдат разработвани в центъра, а впоследствие те ще ги имплементират и мащабират", коментира д-р Топалова.

До момента с "Clean & Circle" работят 110 учени и експерти, като от центъра уверяват, че всеки един от тях е бил избран на базата на успехи в сферите им. Този набор от кадри и общата им експертиза позволява директното преминаване към разработване на проекти с ниво на техническа готовност от 6 и нагоре, което означава проекти в предпазарна фаза.

Центърът работи в 3 отделни направления - "Твърди отпадъци", "Води" и "Трансфер", като вече разполага с 10 разработени проекта, които според тях са готови за внедряване на пазара.

Един от примерите за разработка в сектора "Води" е "Технологии за пречистване и допречистване на води чрез плазмени технологии". Чрез третиране с плазма се цели отстраняване на трудно биоразградимите и токсични замърсители във водите, като в лабораторни условия това е постигнато за период, по-кратък от 1 минута третиране.

Примери за проекти в насоката "Твърди отпадъци" пък са "Технология за разделяне и рециклиране на композитни отпадъци и оползотворяване на тяхната енергийна калоричност като гориво" и "Технология за производство на биоторове с профилирани ценни свойства за селско стопанство". Ползата от тази технология е, че в зависимост от предназначението могат да се създадат профилирани партии за употреба в растениевъдство, цветарство и др.

[Източник: БНР](#)

Заглавие: От бутилка в бутилка – узря ли моментът за депозитна система у нас?

Една бутилка за многократна употреба може да достигне до 50 цикъла, преди да бъде рециклирана

Линк: <https://www.investor.bg/esg/575/a/ot-butilka-v-butilka--uzria-li-momentyt-za-depozitna-sistema-u-nas-349990/>

Текст: Задължителният депозит за пластмасови бутилки е в сила в Германия от 2003 г., но с няколко изключения. Това вече е в миналото - от януари 2022 г. потребителите ще получават обратно депозит за почти всички напитки, продавани в бутилки за еднократна употреба от PET пластмаса* или алуминиеви кенчета.

В началото на 2022 г. в супермаркетите на Германия настъпи голяма промяна - оттогава задължението за депозит ще се прилага за всички напитки в опаковки за еднократна употреба почти без изключение. При въвеждането през 2003 г. това задължение се прилагаше за голям брой напитки в опаковки за еднократна употреба, които могат да бъдат закупени в супермаркети, пазари за напитки или павилиони. Те включват вода, безалкохолни напитки и бира.

През 2006 г. вече имаше промяна - оттогава всички търговци на дребно, които продаваха етикетирани еднократни бутилки и кутии, трябваше да ги приемат обратно дори ако самите те не са продавали точно тези продукти. Преди това съдържанието на бутилките определяше дали за тях има депозит, или не. Сега това зависи от материала на опаковката.

Към 2020 г. приблизително 40 държави по света са въвели система за депозит за бутилки, включително Исландия, Еквадор, Нидерландия, Хърватия и всички скандинавски страни. В Съединените щати такава е въведена в 10 щата - Калифорния, Кънектикът, Хавай, Айова, Мейн, Масачузетс, Мичиган, Ню Йорк, Орегон и Върмонт (както и в Гуам). Тя е въведена и в голяма част от Канада, става ясно от доклад на Changing Markets Foundation, в който се посочва също, че осем държави са въвели законодателство за въвеждане на депозитни системи за бутилки в близко бъдеще. В изследването се посочва също, че девет държави към момента провеждат дискусии, за да проучат дали подобна схема би била осъществима.

Еднократна и многократна употреба - каква е разликата?

„Има депозитни бутилки за еднократна и многократна употреба“, обяснява Герхард Кочик от Федералната агенция по околна среда пред туНОМЕВООК. Има депозит от 25 цента за еднократни бутилки, както и за кенчета. При бутилките за връщане - без значение дали са пластмасови, или стъклени - обикновено германците получават 15 цента, а при бутилките за бира - само 8 цента. След това бутилките се почистват и се пълнят отново. Според Кочик една бутилка за многократна употреба може да достигне до 50 цикъла, преди да бъде рециклирана. „Бутилките от PET за многократна употреба не правят толкова много цикли, колкото стъклените бутилки“, казва експертът по опаковките.

От друга страна, бутилките за еднократна употреба, като например тези от PET, влизат в обращение само веднъж и след това директно се рециклират. „За рециклирането на PET обаче е необходима по-малко енергия, отколкото за рециклирането на стъкло“, обяснява Кочик. Като цяло производството на стъклени бутилки е много ресурсоемко. Но при бутилките за многократна употреба това няма голямо значение, защото бутилката се използва многократно.

И така – без съмнение депозитната система** може да бъде най-ефективният потребителски избор при борбата срещу замърсяването на околната среда и за възстановяването на материали. Тя постига по-високи нива, отколкото която и да е друга система за сепариращо събиране на суровини (средно 90% до 97% в някои страни като Германия или Норвегия). И неслучайно системите за депозитно връщане в момента привличат голямо внимание в Европа.

Германия и Норвегия са сред известните примери за добре работещи системи в Европа. На Стария континент схемата вече е въведена и в Литва и Швеция, а други европейски държави вече предприемат стъпки за въвеждане на такава система, включително Франция и Румъния, чието въвеждане е в процес на обсъждане.

От 1 януари 2023 г. и в Полша ще бъде въведена национална система за депозит на бутилките за напитки. Министерството на климата и околната среда представи проектозакон, според който бутилките от PET за еднократна употреба с вместимост до 3 литра и стъклените бутилки за напитки за многократна употреба с вместимост до 1,5 литра ще подлежат на системата, но все още не е определен размерът на депозита, който трябва да се плаща.

Предприятията, които пускат на пазара напитки в гореспоменатите опаковки, трябва в бъдеще да организират и разделно събиране на опаковките или отпадъците от опаковки. В този контекст от магазините за търговия на дребно се изисква да създадат капацитет за обратно приемане и да възстановяват депозити. Основната цел на проекта, представен от министъра на околната среда Яцек Оздоба, е да се намали количеството на произвежданите отпадъци, да се получат висококачествени отпадъци за рециклиране и да се използват рециклираните отпадъци като източник на суровини.

Ситуацията в България

Депозитната система за отпадъци под формата на вендинг машини за пластмасови и стъклени опаковки може да бъде въведена в България от следващата година, каза в началото на 2022 г. по време на парламентарно изслушване министърът на околната среда и вицепремиер Борислав Сандов. По думите му са планирани промени в Закона за управление на отпадъците, за да се премахне картелизацията и изкуствено поставените бариери пред навлизането на малки и средни фирми в сектора на т. нар. кръгова икономика. Според Сандов още през тази година ще се стартира мащабна информационна кампания, а идеята срещала одобрението и подкрепата от почти всички заинтересовани страни.

И това сякаш наистина е така. „Като задължена индустрия в България ние сме твърдо решени да продължаваме да изпълняваме дефинираните от европейското законодателство национални цели. Приоритет на бранша е затварянето на кръга за нашите опаковки в страната по модела „От бутилка в

бутилка“ посредством оптимално събиране, рециклиране и употреба на рециклирания материал в производството на нови опаковки за напитки“, коментира Жана Величкова, изпълнителен директор на Асоциацията на производителите на безалкохолни напитки в България (АПБНБ), цитирана в прессъобщение на организацията.

Подкрепа на заявените усилия за въвеждане на депозитна система в страната изразяват и от Асоциацията на производителите на безалкохолни напитки в България (АПБНБ), Българската оползотворяваща и рециклираща организация (БОРА) и Българската стопанска камара (БСК).

„Функционирането на действащата система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в годините от нейното въвеждане и функциониране досега винаги е осигурявало изпълнение на целите за рециклиране на национално ниво. Работата на Организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки и рециклиращата индустрия по отношение на развитието на действащата система и инвестициите по надграждането ѝ във връзка с изпълнението на разпоредбите на новоприетите законодателни актове в страната вече са в ход“, се пояснява в позицията на БОРА.

Какви са следващите стъпки?

Според браншовите асоциации ефективното за страната ни решение трябва да отговаря на няколко условия:

- Да е създадено и финансирано от задължената индустрия, с оперативното управление от централна организация с нестопанска цел (без печалба);
- Да осигури национално покритие и съвместимост с вече установената в страната система за разделно събиране на опаковки, така че всеки гражданин във всяка точка на България да участва в процеса. Да е неразделна част от подобро и още по-ефективно използване на създадената в страната инфраструктура за рециклиране и производство на опаковки, насърчаващо инвестиции в нейното развитие и генериращо добавена стойност в страната;
- Да заложи на модерна и ефективна инфраструктура, която обезпечават удобни точки на обратно изкупуване на опаковките - вендинг машини и други цифрови и технологични решения. Като най-иновативната в тази област задължената индустрия залага на SMART решенията, които да улеснят всички граждани и да отразят спецификата на силно фрагментирания сектор на търговия на дребно у нас. Целта е и десетките хиляди малки търговски обекти да запазят и развият своята дейност при въвеждането на системата;
- Да осигурява на производителите на напитки справедлив и законово определен приоритетен достъп до рециклирания материал като условие за изпълнение на техните отговорности като задължена индустрия. От ключово значение за процеса, така че той да не доведе до оскъпяване за крайния потребител, е рециклираният материал да остане и да се използва повторно в производството в България;
- Да постига като минимум 90% възвръщаемост за всеки опаковъчен материал, да е основана на принципа на ефективност на разходите за индустрията, с възможности за силен контрол;

- Да е подкрепена със силна правна рамка, която ясно определя елементите и задълженията на производителите, задълженията за обратно приемане на опаковките и мерките за минимизиране и пресичане на измами.

И така – кога ще започне въвеждането на депозитната система в България и как ще се проведе информационната кампания? Как ще се популяризира системата и кой ще участва в нея? Отговорите на тези въпроси може да научим на международна конференция в София на 19 април с участието на министър Сандов, министри от региона и представители на индустрията от България и Европа.

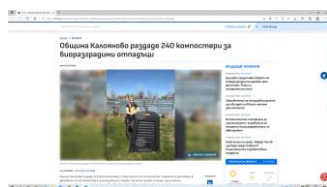
*PET е синтетичен материал с наименование „полиетилен терефталат“, който принадлежи към групата на полиестерите и е вид пластмасова суровина, получена от петрол. PET е най-рециклираната пластмаса в света. Тя може да се рециклира за неопределено време, ако се приложи ефективен процес.

**Депозитна система (или система за възстановяване на депозит) е схема за събиране, при която при покупката на опакован продукт потребителите заплащат допълнително малка сума (депозитна такса) за опаковката и която сума ще им бъде възстановена при връщане на празната опаковка в специфичните точки на събиране.

Източник: БТА

Заглавие: Община Калояново раздаде 240 компостери за биоразградими отпадъци

Линк: <https://bta.bg/bg/news/bulgaria/250422-obshtina-kaloyanovo-razdade-240-broyat-komposter-za-biorazgradimi-otpadatsi>

Текст: Община Калояново раздаде 240 броя компостери с вместимост от по 650 литра. Съдовете са доставени в дворовете на 240 семейства в селата Дуванлий, Ръжево, Песнопой, Бегово, Сухозем, Долна махала, Черноземен, Горна махала, Отец Паисиево, Иван Вазово и Главатар. Това съобщиха от пресцентъра на общинската администрация.

Тези големи съдове са предназначени за биоразградими отпадъци. На всички, които са получили компостери, е раздаден и наръчник как да се използват. Придобивката е по инициатива на Община Калояново, а компостерите са закупени със средства от направените отчисления по Закона за управление на отпадъците. Целта е да бъде намален биоразградимият отпадък като част от общото количество битов отпадък.

Предстои по друг проект по Оперативна програма "Околна среда" да бъдат раздадени компостери с електрически дробилки за клони на още около 400 семейства от Община Калояново.